

Prehľad obchodných dohôd s tretími krajinami

Európska únia, ktorá je colnou úniou 28 krajín, uzatvorila (alebo pripravuje) s tretími krajinami alebo regionálnymi zoskupeniami nasledovné typy obchodných dohôd:

A. Uzavreté preferenčné obchodné dohody

1. Dohody o vytvorení **colnej únie** (Andorra, San Marino, Monako a Turecko)
2. Dohody o vytvorení **zóny voľného obchodu (DVO/FTAs)**
 - a. DVO (Faerské ostrovy, Švajčiarsko – bilaterálne dohody v oblasti obchodu a hospodárskej spolupráce), Dohoda o obchode, rozvoji a spolupráci (JAR), Dohoda o hospodárskom partnerstve (Japonsko), Južná Kórea, Kanada (CETA);
 - b. Stabilizačné a asociačné dohody (Albánsko, Srbsko, Čierna Hora, Bosna a Hercegovina, Macedónsko);
 - c. Dohoda o Európskom hospodárskom priestore (krajiny EÚ-28 a krajiny Európskeho združenia voľného obchodu – Nórsko, Island, Lichtenštajnsko s výnimkou Švajčiarska);
 - d. Európsko-stredomorské asociačné dohody – EUROMED (Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Maroko, Palestína, Sýria, Tunisko);
 - e. Asociačné dohody s krajinami Východného partnerstva zakladajúce rozsiahle a komplexné zóny voľného obchodu (Ukrajina, Moldavsko, Gruzínsko);
 - f. Dočasné dohody o hospodárskom partnerstve (EPAs) s nasledovnými štátmi:
 - i. Dočasná dohoda s **Východnou a Južnou Afrikou (ESA)** bola podpísaná v roku 2009. Dohoda sa predbežne vykonáva od 14. mája 2012;
 - ii. Dočasná EPA **so Strednou Afrikou** bola podpísaná 15. januára 2009. Dohodu podpísal iba Kamerun ako jediná krajina v regióne Stredná Afrika. Od 4. augusta 2014 sa dohoda predbežne uplatňuje;
 - iii. Dočasná EPA s **Pobrežím Slonoviny** bola podpísaná 26. novembra 2008, predbežne sa začala uplatňovať 3. septembra 2016;
 - iv. Dočasná EPA s **Ghanou** bola podpísaná 28. júla 2016. Začne sa predbežne vykonávať až po udelení súhlasu v Európskom parlamente;
 - v. Dočasná **tichomorská** EPA, ktorú podpísala EÚ s Papua Nová Guinea 30. júla 2009 a s Fidži 11. decembra 2009. Dohoda sa predbežne uplatňuje - Papua Nová Guinea od 20. decembra 2009 a Fidži od 28. júla 2014.
 - g. Komplexné dohody o hospodárskom partnerstve:
 - i. EPA s karibským fórom (**Cariforum**) je prvou úplnou (komplexnou) EPA s EÚ. Podpísaná bola v októbri 2008. Dohoda sa predbežne uplatňuje od decembra 2008;
 - ii. EPA dohoda s **Juhoafrickým rozvojovým spoločenstvom (SADC)**. Podpis dohody EÚ so 6 krajinami SADC sa uskutočnil 10. júna. 2016, predbežne sa uplatňuje od 10.10.2016.

Na podpis čakajú nasledovné komplexné EPAs, ktoré nahradia dočasné (predbežné) EPAs:

- iii. EPA dohoda so 16 krajinami **západnej Afriky**, ktorú iniciovala EÚ a ECOWAS (Hospodárske spoločenstvo západoafrických štátov) a Západoafrická hospodárska a menová únia (UEMOA). Rokovania o regionálnej dohode o hospodárskom partnerstve boli ukončené 6.

februára 2014. Všetky členské štáty EÚ a 13 krajín západnej Afriky podpísali EPA v decembri 2014 okrem Nigérie, Mauritánie a Gambie. 9. augusta 2017 Mauritánia a ECOWAS podpísali asociačnú dohodu s cieľom definovať účasť krajiny na obchodnej politike ECOWAS vrátane EPA. Po podpísaní dohody všetkými stranami bude dohoda predložená na ratifikáciu.

- iv. EPA dohoda s **Východoafrickým spoločenstvom (EAC)**, ktorá bola uzavretá 16. októbra 2014. V súčasnosti prebieha proces podpisovania dohody. Dňa 1. septembra 2016 podpísali EPA Keňa a Rwanda, ako aj jednotlivé členské štáty EÚ a samotná EÚ. Uganda a Burundi aktívne zvažujú podpísanie dohody. Dňa 11. novembra 2016 poslanci Tanzánie hlasovali proti ratifikácii EPA.

Bližšie informácie o EPAs na webe:

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/sk/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.2.3.html

<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/economic-partnerships/>

- h. Asociačné dohody s **Andským spoločenstvom národov** (Kolumbia, Peru, Ekvádor) a **Stredoamerickou skupinou krajín** (Kostarika, Salvador, Honduras, Nikaragua, Panama a Guatemala).
- i. v procese modernizácie dohôd: Asociačná dohoda (Čile), Globálna dohoda (Mexiko).

B. Pripravované preferenčné obchodné dohody

1. Dohody o voľnom obchode – India, Austrália, Nový Zéland, Maroko, Tunisko a krajiny ASEAN (Singapur a Vietnam - rokovania boli ukončené a prebieha schvaľovací a notifikačný proces, Filipíny Indonézia, Malajzia, Thajsko);
2. Dohody o hospodárskom partnerstve s 5 regiónmi skupiny krajín Afriky, Karibskej a Tichomorskej oblasti (ACP);
3. Asociačná dohoda medzi ES a krajinami MERCOSURu (Brazília, Argentína, Uruguaj, Paraguaj);
4. Dohoda o hospodárskej spolupráci medzi ES a krajinami Perzského zálivu – GCC (Gulf Co-operation Council - Bahrajn, Kuvajt, Omán, Katar, Saudská Arábia, Spojené arabské emiráty);
5. Asociačné dohody s Andským spoločenstvom národov (Bolívia).

C. Nepreferenčné obchodné dohody

1. Dohody o partnerstve a spolupráci s ostatnými krajinami SNŠ;
 2. Ostatné bilaterálne dohody.
-

EURÓPA A SPOLOČENSTVO NEZÁVISLÝCH ŠTÁTOV

Európsky hospodársky priestor

Dohoda o Európskom hospodárskom priestore (Agreement on the European Economic Area - EEA) zahŕňa všetky členské krajiny EÚ a krajiny Európskeho združenia voľného obchodu s výnimkou Švajčiarska (členskými štátmi EZVO sú Nórsko, Lichtenštajnsko, Island a Švajčiarsko). Dohoda bola podpísaná 2.5.1992 v Porte a nadobudla platnosť 1.1.1994. Dohoda v princípe pokrýva oblasť štyroch slobôd – voľný pohyb tovaru (avšak poľnohospodárske výrobky a výrobky z rýb sú dohodou pokryté len vo veľmi obmedzenom rozsahu), voľný pohyb osôb, služieb a kapitálu. Horizontálne ustanovenia vo vzťahu k týmto štyrom slobodám v oblasti sociálnej politiky, ochrany spotrebiteľa, životného prostredia, komerčného práva a štatistik uzatvárajú tento rozšírený vnútorný trh.

SR, rovnako ako ostatné prístupujúce krajiny, požiadala o členstvo v EHP, pričom Dohoda o rozšírení EHP bola podpísaná dňa 11. novembra 2003 a od 1. mája 2004 sa SR stala plnoprávnym členom EHP. <http://secretariat.efta.int/eea/eea-agreement.aspx>

Švajčiarsko

Švajčiarsko ako ďalší člen EZVO nie je členom EHP, avšak voľný obchod a ďalšie výhody využíva na základe viac ako 120 bilaterálnych dohôd uzatvorených s EÚ. Jednou z najvýznamnejších je Dohoda o voľnom obchode medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej podpísaná dňa 22. júla 1972 v Bruseli.

Lichtenštajnsko

Vzťahy EÚ a **Lichtenštajnska** sú založené na Dohode o EHP. Avšak okrem účasti v EHP má Lichtenštajnsko od roku 1924 so Švajčiarskom colnú a menovú úniu a je silno integrované do švajčiarskej ekonomiky. To znamená, že v niektorých oblastiach ako veterinárne záležitosti, spracované agrovýrobky a pravidlá pôvodu tovaru má Lichtenštajnsko výnimky z Dohody o EHP a vzťahy EÚ-Lichtenštajnsko sú namiesto toho pokryté príslušnými dohodami medzi EÚ a Švajčiarskom. V súvislosti s voľným pohybom tovaru Lichtenštajnsko pristúpilo k Dohode o voľnom obchode medzi CH a EÚ z roku 1972.

Andorra, San Maríno, Monako, Vatikán

Andorra je prepojená s EÚ prostredníctvom colnej dohody z roku 1990, ktorou bola vytvorená colná únia. **San Maríno** uzatvorilo v roku 1991 s EÚ dohodu, na základe ktorej bola vytvorená colná únia. Dohoda vytvára základ pre spoluprácu v oblastiach malého a stredného podnikania, životného prostredia, cestovného ruchu, komunikačných technológií a kultúry. **Monako** je časťou colného územia EÚ, vychádzajúc z colnej únie s Francúzskom a uplatňuje pravidlá EÚ vo vzťahu k voľnému pohybu tovaru. **Vatikán** nie je súčasťou colného územia EÚ, ale je prepojený s Talianskom prostredníctvom colnej dohody z roku 1930, ktorá poskytuje vzájomne výhodný preferenčný prístup na trh s tovarom.

Kandidátske krajiny na vstup do EÚ

Po úspešnom rozšírení o 13 nových krajín EÚ monitoruje rokovania s ďalšími **kandidátskymi krajinami**, ide hlavne o Turecko, Macedónsko, Čiernu Horu a Srbsko. Cieľom je ich prijatie

za plnoprávných členov EÚ čo najskôr. Medzi potenciálnych kandidátov sa radí: Albánsko, Kosovo, Bosna a Hercegovina.

Problematickým prístupovým procesom je žiadosť **Turecka** o členstvo v EÚ. Európska únia a Turecko podpísali už v roku 1963 Asociačnú dohodu, ktorej cieľom je podpora obchodu a hospodárskych vzťahov. Od 31.12.1995 bola na základe rozhodnutia Asociačnej rady vytvorená medzi EÚ a Tureckom colná únia. Colná únia síce pokrýva obchod s priemyselnými výrobkami, ale nezahrňuje poľnohospodárske výrobky (s výnimkou spracovaných agrokodit), služby a verejné obstarávanie. Navyiac Turecko by malo v zmysle pravidiel colnej únie zosúladiť s *acquis communautaire* niekoľko hlavných oblastí, a to predovšetkým priemyselné štandardy. Turecko je aj súčasťou zoskupenia EUROMED.

Rokovania o vstupe Turecka do EÚ sa po náročnom hľadaní negociačného rámca začali v októbri 2005. Úplnému začleneniu Turecka do EÚ však musí predchádzať prehĺbenie vzájomných vzťahov v oblasti verejného obstarávania, služieb, ale predovšetkým v politickom dialógu. Vstup Turecka do EÚ by znamenal aj úplné prevzatie zásad spoločnej obchodnej politiky EÚ v oblasti harmonizácie zmluvno-právnej základne vo vzťahu k preferenčným obchodným dohodám. Spoločný vnútorný trh krajín EÚ sa rozšíri a vznikne tak nová situácia pre výrobcov, exportérov, importérov, ako aj poskytovateľov služieb, ktorým sa otvoria nové možnosti pre odbyt ich výrobkov, služieb, a tiež uvoľnenie pohybu kapitálu. Predpokladaný vstup Turecka do EÚ v strednodobom horizonte nebude mať významný vplyv na štruktúru ani objem vzájomného obchodu so SR v oblasti priemyselných výrobkov. Turecká legislatíva je v súčasnosti čiastočne harmonizovaná, pričom Turecko odstránilo všetky clá a kvantitatívne reštrikcie na dovoz priemyselných výrobkov z krajín EÚ. Jednotný vnútorný trh však bude eliminovať doposiaľ existujúce netarifné bariéry, ako aj ostatné technické prekážky pohybu tovaru predovšetkým v agrosektore. <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/turkey/>

EÚ pokračuje v stabilizačnom a asociačnom procese aj v regióne **západného Balkánu**. Základným nástrojom vo vzťahu k týmto krajinám sú **stabilizačné a asociačné dohody**, pričom sieť bilaterálnych obchodných dohôd medzi krajinami tohto regiónu bola nahradená jednou modernou dohodou na báze Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode (CEFTA). **Chorvátska republika** sa od 1. júla 2013 stala plnoprávnou členskou krajinou EÚ.

V apríli 2001 EÚ uzatvorila stabilizačnú a asociačnú dohodu (SAA) s bývalou Juhoslovanskou republikou **Macedónia** a v júni 2006 s **Albánskom**. Dohody umožňujú takmer bezcolný prístup výrobkov pochádzajúcich z Macedónska a Albánska na trh EÚ. SAA podpísali aj ostatné balkánske krajiny, a to **Bosna a Hercegovina, Srbsko, a tiež Čierna Hora**. Rokovania o stabilizačných a asociačných dohodách s týmito krajinami boli otvorené koncom roka 2005. Európska únia z dôvodu upevnenia politickej a hospodárskej stability na Balkáne jednostranne poskytuje všetkým trom krajinám preferencie vo forme nulových colných sadzieb pri dovoze veľkej väčšiny komodít. Po viac než ročných rokovaníach s Európskou komisiou Čierna Hora dňa 15. októbra 2007 podpísala s EÚ plnohodnotnú SAA. SAA medzi EÚ a Srbskom bola 7. novembra 2007 v Bruseli technicky parafovaná a oficiálny podpis sa uskutočnil v apríli 2008. Rokovania o SAA s Bosnou a Hercegovinou boli otvorené v novembri 2005 a po ukončení rokovaní bola SAA podpísaná 16. júna 2008.

<http://ec.europa.eu/enlargement/>

Ruská federácia

Základným cieľom EÚ, ktorý je totožný so zámermi SR vo vzťahu k **Ruskej federácii**, je posilniť politickú a hospodársku stabilitu v Rusku, prispieť k budovaniu právneho systému

prostredníctvom tvorby efektívnej legislatívy, ako aj orgánov a inštitúcií výkonného a súdneho systému, podporiť vytváranie lepšej investičnej klímy a harmonizovať legislatívu s právnym systémom EÚ. Je potrebné tiež zvýšiť spoluprácu v boji proti bezpečnostným hrozbám v oblasti spravodlivosti, vnútra, životného prostredia, ako aj nukleárnej bezpečnosti. Spolupráca je založená na 4 konkrétnych oblastiach. Tieto spoločné priestory pokrývajú hospodárske záležitosti a životné prostredie; slobodu, bezpečnosť a spravodlivosť; vonkajšiu bezpečnosť; výskum a vzdelávanie vrátane kultúrnych aspektov. Právnym základom pre vzťahy medzi EÚ a Ruskom je Dohoda o partnerstve a spolupráci z roku 1997 (PCA), ktorá sa uplatňovala na obdobie 10 rokov, pričom sa dohodla jej prolongácia až do uzatvorenia novej dohody. Rokovania o nej začali v roku 2008, avšak tieto boli následne v dôsledku udalostí na Ukrajine v roku 2014 prerušené. Dohoda PCA vytvára inštitucionálny rámec pre bilaterálne vzťahy a stanovuje základné spoločné ciele v oblasti politického dialógu, obchodu, energetiky, prepravy, životného prostredia, vedy a techniky, spravodlivosti a vnútra. Vo vzťahu k obchodnej spolupráci je táto dohoda nepreferenčnou. Je založená na priznaní doložky najvyšších výhod (MFN), eliminácii kvantitatívnych obmedzení, legislatívnej harmonizácii, a navyše obsahuje ustanovenia o službách a investíciách, pohybe kapitálu, ochrane práv duševného vlastníctva a konkurencii. http://eeas.europa.eu/russia/index_en.htm

Východné partnerstvo

Cieľom **Východného partnerstva (VP)** po jeho oficiálnom odštartovaní dňa 7. mája 2009 je dosiahnutie kvalitatívne vyššej úrovne vzťahov medzi EÚ a partnerskými krajinami na východ od hraníc EÚ (**Ukrajina, Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko a Moldavsko**). Obchodné vzťahy medzi EÚ a týmito krajinami sú založené na **Dohodách o asociácii (AA - preferenčné)** a **Dohodách o partnerstve a spolupráci (PCA - nepreferenčné)**, pričom PCA s Bieloruskom nebola doteraz v EÚ ratifikovaná kvôli porušovaniu ľudských a občianskych práv v tejto krajine.

Cieľom EÚ bolo uzavrieť s krajinami VP dohody o asociácii obsahujúce rozsiahle a komplexné dohody o voľnom obchode (Deep and Comprehensive Free Trade Agreements - DCFTAs). Podmienkou pre uzavretie takýchto dohôd je členstvo vo WTO, ekonomická opodstatnenosť takýchto dohôd, súhlas týchto krajín s úrovňou ambícií týchto dohôd a schopnosť krajín uzavrieť, implementovať a dodržiavať ich ustanovenia.

Právnym základom regulujúcim vzťahy medzi EÚ a **Ukrajinou** je Dohoda o asociácii, ktorej politická časť bola podpísaná 21. marca 2014 a predbežne sa uplatňuje sa od novembra 2014. Hospodárska časť Dohody o asociácii medzi EÚ a Ukrajinou (rozsiahla a komplexná zóna voľného obchodu, tzv. DCFTA) regulujúca obchodné vzťahy medzi EÚ a Ukrajinou bola podpísaná 27. júna 2014 a predbežne sa začala uplatňovať od 1. januára 2016. **Dohoda o asociácii ako celok (vrátane DCFTA) sa začala riadne a v plnej miere uplatňovať od 1. septembra 2017.**

Rokovania o DCFTA medzi EÚ a Ukrajinou (UA) sa začali ešte vo februári 2008. Cieľom bolo vytvorenie rozsiahlej a komplexnej zóny voľného obchodu zahŕňajúcej okrem liberalizácie obchodu s tovarom aj ďalšie oblasti - služby, investície, netarifné prekážky obchodu, ochranu duševného vlastníctva, nástroje na ochranu obchodu, sanitárne a fyto-sanitárne opatrenia, technické prekážky obchodu, verejné obstarávanie, energetiku a bezpečnosť tranzitu plynu a i. V októbri 2011 sa po osemnástich negociačných kolách podarilo dosiahnuť ukončenie rokovaní o DCFTA. V júli 2012 sa v Bruseli uskutočnila technická paraфа textu dohody. Rada EÚ vo svojich záveroch z decembra 2012 potvrdila záväzok podpísať DCFTA v decembri 2013 a začať uplatňovať obchodné ustanovenia širšej spolupráce. Podpis i

vykonávanie obchodných ustanovení DCFTA však bolo podmienené dosiahnutím pokroku zo strany Ukrajiny v troch oblastiach (parlamentné voľby, selektívna spravodlivosť, implementácia reforiem).

V druhom polroku 2014 a v roku 2015 bolo uplatňovanie DCFTA medzi EÚ a Ukrajinou odložené do 31. decembra 2015. Dôvodom pre tento krok boli obavy Ruskej federácie z dopadov DCFTA na jej hospodárstvo. Ruská federácia suspendovala v decembri 2015 uplatňovanie Dohody Spoločenstva nezávislých štátov o vytvorení zóny voľného obchodu (tzv. CIS FTA) voči Ukrajine. Počas odloženia uplatňovania DCFTA medzi EÚ a Ukrajinou v rokoch 2014-2015 EÚ voči Ukrajine zaviedla jednostranné obchodné opatrenia (tzv. ATMs), ktorými jej jednostranne poskytla znížené colné sadzby resp. colné kvóty na niektoré tovary v rovnakom rozsahu, ako obsahovala vynegociovaná DCFTA. Ukrajina v súvislosti s problémami na príjmovej strane svojho štátneho rozpočtu navyše zaviedla vo februári 2015 dvanásťmesačné opatrenie, v rámci ktorého uplatňovala 5-10-percentnú dovoznú prirážku na väčšinu poľnohospodárskych a priemyselných tovarov. 31. decembra 2015 sa skončila platnosť ATMs a vo februári 2016 Ukrajina zrušila uplatňovanie dovoznej prirážky. Od októbra 2017 začala EÚ poskytovať Ukrajine druhý balík jednostranných obchodných opatrení vo forme nulových colných kvót na 18 poľnohospodárskych výrobkov nad rámec preferenčných colných kvót stanovených v dohode a vo forme čiastočného alebo úplného odstránenia dovozných ciel na 23 priemyselných výrobkov.

Pre ďalšie aktuálne informácie odporúčame navštíviť webovú stránku MH SR venovanú DCFTA medzi EÚ a Ukrajinou a stránku EEAS. http://eeas.europa.eu/ukraine/index_en.htm

Negociácie s **Moldavskom** (MD) o AA a DCFTA sa začali vo februári 2012. MD sa počas rokovaní usilovalo o čo najväčší prístup na trh EÚ pre svoje poľnohospodárske produkty, pretože tento sektor je pre MD ekonomiku kľúčový. Spolu sa uskutočnilo sedem negociačných kôl a rokovania sa dňa 12. júna 2013 podarilo ukončiť. Asociačná dohoda bola podpísaná v júni 2014 a DCFTA sa začala predbežne uplatňovať od 1. 9. 2014. **Riadne uplatňovanie DCFTA sa začalo 1. júla 2016.** Dopadová štúdia projektuje vďaka DCFTA nárast exportov MD o 16,2% a nárast exportov EÚ do MD o 7,7%. V dlhodobom horizonte by sa HDP MD mohol zvýšiť o 5,4% ročne a priemerné mzdy by v MD mohli narásť o 4,8%.

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/4011/EU-Moldova%20relations,%20Factsheet

Rokovania s **Gruzínskom** (GE) sa začali vo februári 2012. Spolu sa uskutočnilo 7 kôl rokovaní a dňa 22. júla 2013 sa negociácie podarilo uzatvoriť. Asociačná dohoda bola podpísaná v júni 2014 a DCFTA sa začala predbežne uplatňovať od 1. 9. 2014. **V plnej miere sa DCFTA uplatňuje od 1. júla 2016.** S GE je liberalizovaných 100% položiek colného sadzobníka bez prechodných období, v oblasti služieb sú výsledky tiež veľmi uspokojivé. Nezávislá dopadová štúdia predpokladá vďaka DCFTA nárast exportov GE o 12% a nárast exportov EÚ smerom do GE o 7,5%. Plná implementácia reforiem súvisiacich s obchodom by mala zvýšiť HDP GE v dlhodobom horizonte o 4,3%, resp. 292 mil. EUR ročne a spôsobiť nárast priemerných miezd v GE o 3,6%. https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/23634/EU-Georgia%20relations,%20factsheet

Rokovania s **Arménskom** (AM) o DCFTA sa začali v máji 2012. Spolu sa uskutočnilo 7 negociačných kôl a dňa 24. júla 2013 sa rokovania podarilo uzatvoriť. Nezávislá dopadová štúdia EÚ počítala vďaka DCFTA s nárastom exportov AM o 15,2% a nárastom exportov EÚ do AM o 8,2%. **V septembri 2013 však AM oznámilo svoje rozhodnutie pripojiť sa k Eurázijskej hospodárskej únii (EAEÚ)** Ruska, Bieloruska a Kazachstanu. Komisia vzala rozhodnutie AM na vedomie. **Vzhľadom na záväzky AM voči ostatným členom EAEÚ tak**

vyrokovaná AA/DCFTA nemohla byť podpísaná. Z tohto dôvodu boli dňa 7. decembra 2015 boli na stretnutí vysokej predstaviteľky EÚ pre zahraničné záležitosti a bezpečnostnú politiku Mogheriniovej a ministra zahraničných vecí AM Nalbandiana začaté rokovania o nepreferenčnej dohode medzi EÚ a AM. Nová nepreferenčná Komplexná a posilnená dohoda o partnerstve medzi Európskou úniou a Arménskou republikou sa predbežne uplatňuje od 1. júna 2018. https://eeas.europa.eu/topics/trade/4080/fact-sheet-eu-armenia-relations_en

Rovnako ako v prípade Arménska, obchodné vzťahy EÚ s Azerbajdžanom sú upravené nepreferenčnou Dohodou o partnerstve a spolupráci (momentálne v štádiu modernizácie). Nepreferenčná dohoda o partnerstve a spolupráci s Bieloruskom nebola v dôsledku vnútro politickej situácie v krajine zo strany EÚ v roku 1995 ratifikovaná. Vzťahy EÚ s Bieloruskom sa tak riadia nepreferenčnou dohodou medzi ES a Sovietskym zväzom z roku 1989. http://eeas.europa.eu/eastern/index_en.htm

Stredná Ázia

EÚ zintenzívňuje vzťahy s krajinami strednej Ázie prostredníctvom Stratégie nového partnerstva, ktorá bola schválená Európskou radou v júni 2007. Stredoázijskými krajinami sú: **Kazachstan, Kirgizsko, Tadžikistan, Turkménsko a Uzbekistan.** Cieľom stratégie je posilniť väzby vo všetkých oblastiach spolupráce prostredníctvom politického dialógu medzi EÚ a strednou Áziou formou pravidelných stretnutí ministrov zahraničných vecí, posilnením dialógu o ľudských právach, spoluprácou v oblastiach vzdelávania, energetiky a prepravy, životného prostredia a vodohospodárstva, ako aj v oblasti obchodu a hospodárskych vzťahov. Stratégia je podporovaná významným nárastom finančnej pomoci EÚ. Vzťahy medzi EÚ a Kazachstanom, Kirgizskom, Tadžikistanom a Uzbekistanom sú upravené dohodami o partnerstve a spolupráci (PCAs). S Turkménskom EÚ uplatňuje nepreferenčnú Dočasnú dohodu o obchode a obchodných záležitostiach z roku 2010. S Kazachstanom a Kirgizskom boli PCAs v nedávnej minulosti modernizované (aj v súvislosti so vstupom Kazachstanu do WTO a vstupom oboch krajín do Eurázijskej hospodárskej únie).

http://eeas.europa.eu/central_asia/index_en.htm

KRAJINY AFRIKY, KARIBIKU A TICHOMORIA (ACP)

Vzťahy medzi krajinami ACP a EÚ sú založené na dlhotrvajúcom a preferenčnom partnerstve. Dňa 23. júna 2000 bola v Cotonou (Benin) podpísaná Dohoda o partnerstve medzi EÚ a štátmi ACP ktorá je uzatvorená na obdobie 20 rokov. Táto dohoda bola novelizovaná zmluvou podpísanou dňa 25. júna 2005 v Luxemburgu. V súčasnosti je signatármi dohody 48 afrických štátov, 15 štátov Karibiku, a 15 štátov Pacifiku.

Zostávajúce štáty a teritória tohto regiónu (OTCs - overseas countries and territories) vyvíjajú maximálne úsilie stať sa členmi ACP spoločenstva a zároveň signatármi dohody. Nástrojom EÚ pre rozvoj tohto regiónu je aj súčasný právny rámec obchodnej spolupráce, ktorého cieľom je uzatvoriť s príslušnými regionálnymi zoskupeniami tejto oblasti dohody o hospodárstve a partnerstve (Economic and Partnership Agreements - EPAs), ktoré by mali zabezpečiť dlhodobý rozvoj, hospodársky rast, znižovanie chudoby a integrácie krajín ACP do globálnej ekonomiky. Rokovania o EPAs začali v roku 2002 a pokrývajú sedem regionálnych skupín: západná Afrika, stredná-centrálne Afrika, východná a južná Afrika (ESA), Východoafrické spoločenstvo (EAC), Juhoafrické rozvojové spoločenstvo (SADC), Karibik (Cariforum) a Pacifik. EÚ pokračuje v rokovaníach so všetkými z nich s výnimkou Cariforum, ktoré podpísalo plnohodnotnú EPA s EÚ už v roku 2008.

Podľa ustanovení Dohody z Cotonou sa do konca roka 2007 mali ukončiť rokovania o EPAs s tým, že do platnosti vstúpia 1. januára 2008 – čo sa oneskorene uskutočnilo len s niektorými krajinami, resp. regionálnymi zoskupeniami: Stredná Afrika (Kamerun), krajiny východnej Afriky a Indického oceánu (ESA), Pobrežie Slonoviny, Juhoafrické rozvojové spoločenstvo (SADC), krajiny Karibskej oblasti (zoskupenie CARIFORUM) a krajiny Tichomorskej oblasti (Fidži, Papua Nová Guinea).

EPAs by sa mali stať dôležitým nástrojom pre zabezpečenie dlhodobého rozvoja, hospodárskeho rastu, znižovania chudoby a integrácie krajín ACP do globálnej ekonomiky. EPAs by nemali byť klasické symetrické dohody o voľnom obchode, ale mali by maximalizovať rozvojový potenciál hospodárstva krajín ACP. V tejto súvislosti si preto každé regionálne zoskupenie krajín ACP stanovilo vlastný časový plán, rozsah, postupnosť a oblasť tovarov pri otvorení trhov v súlade s individuálnymi plánmi rozvojových priorít a stratégiami pri znižovaní chudoby v jednotlivých krajinách.

V súčasnosti negociácie najviac napredujú s krajinami SADC a EAC:

Dočasná dohoda EPA medzi EÚ – SADC, ktorú podpísala EÚ a skupina krajín (Botswana, Lesotha, Mozambik a Svazijsko) v júni 2009 nebola však nikdy ratifikovaná. Po 10 rokoch rokovaní dňa 15. júla 2014 bola uzatvorená komplexná dohoda o hospodárskom partnerstve, ktorá nahradila dočasnú EPA. Dohoda je v súčasnosti v procese prekladu a prípravy na podpis a následnú ratifikáciu.

Dočasnú dohodu EPA medzi EÚ-EAC nahradila nástupnícka - komplexnejšia dohoda, ktorá bola uzatvorená 16. októbra 2014. V súčasnosti je ukončené právne čistenie parafovaného textu EPA dohody. Dohoda je teraz v procese prekladu a prípravy na podpis a následnej ratifikácii.

Aktuálny stav dohôd je možno sledovať na web stránkach:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2009/september/tradoc_144912.pdf

<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/economic-partnerships/>

Podrobnosti a texty legislatívnych aktov a dohôd:

<http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/bilateral-relations/regions/africa-caribbean-pacific/>

Nariadenie Rady (ES) č. 1528/2007 z 20. decembra 2007, ktorým sa uplatňujú opatrenia na výroby s pôvodom v určitých štátoch, ktoré sú súčasťou skupiny afrických, karibských a tichomorských (ACP) štátov

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2007%3A348%3ASOM%3ASK%3AHTML)

[lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2007%3A348%3ASOM%3ASK%3AHTML](http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2007%3A348%3ASOM%3ASK%3AHTML)

Dohoda o hospodárskom partnerstve medzi štátmi CARIFORUM-u na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na druhej strane

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2009%3A057%3ASOM%3ASK%3AHTML)

[lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2009%3A057%3ASOM%3ASK%3AHTML](http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2009%3A057%3ASOM%3ASK%3AHTML)

Dočasná dohoda o hospodárskom partnerstve medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a zmluvnou stranou Stredná Afrika na druhej strane

<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2009%3A059%3ASOM%3ASK%3AHTML>

Dočasná dohoda o hospodárskom partnerstve medzi Pobrežím Slonoviny na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej

Dočasná dohoda o hospodárskom partnerstve medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a štátmi SADC-DHP na druhej strane

<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2009%3A319%3ASOM%3ASK%3AHTML>

Dočasná dohoda o partnerstve medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a tichomorskými štátmi na druhej strane

<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2009%3A272%3ASOM%3ASK%3AHTML>

Južná Afrika

Juhoafrická republika (JAR) je členom skupiny krajín ACP, je signatárom Dohody o partnerstve z Cotonou, ale jej členstvo v tejto dohode nebolo plnohodnotné (napr. ustanovenia o obchode a o rozvoji finančnej spolupráce sa neuplatňovali). Dohoda o obchode, rozvoji a spolupráci medzi EÚ na jednej strane a Juhoafrickou republikou na strane druhej (TDCA) bola podpísaná dňa 11. októbra 1999 v Pretórii. Prechodné obdobie na liberalizáciu sa ukončilo v roku 2012. Dohoda zliberalizovala viac ako 90% vzájomného obchodu. JAR sa zapája do procesu EPAs, ako súčasť skupiny SADC vychádzajúc z ustanovení platnej TDCA.

<http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/bilateral-relations/countries/south-africa/>

KRAJINY STREDOMORIA

EUROMED (Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Maroko, Palestína, Sýria, Turecko, Tunisko)

Barcelonský proces je iniciatívou EÚ zameranou na zintenzívnenie hospodárskej a obchodnej spolupráce s krajinami Stredomoria. Jej hlavným cieľom je vytvorenie pásma voľného obchodu na základe bilaterálnych dohôd medzi EÚ a krajinami tohto regiónu. Všetky krajiny zoskupenia EUROMED postupne uzatvorili s EÚ bilaterálne asociačné dohody okrem Sýrie, s ktorou je táto dohoda v štádiu technickej parafy. Každá z asociačných dohôd obsahuje klauzuly o politickom dialógu; voľnom pohybe tovaru, služieb a kapitálu; hospodárskej, sociálnej, finančnej a kultúrnej spolupráci, ako aj klauzuly o rešpektovaní demokratických princípov a dodržiavaní ľudských práv. Nová generácia euro-stredomorských asociačných dohôd stanovuje postupné vytváranie zóny voľného obchodu. Táto zóna vytvára podmienky pre progresívnu liberalizáciu agroobchodu a bezcolný obchod pre skupinu priemyselných výrobkov.

V roku 2006 Európska komisia otvorila rokovania o obchode so službami, investíciami a agrovýrobnkami s krajinami EUROMED. Výsledky rokovaní predstavujú len doplnok k existujúcim asociačným dohodám s krajinami tohto regiónu. Závazky EÚ a EUROMED minimalizujú rozdiely a eliminujú možnosť unilaterálneho otvárania sa len zo strany EÚ. Európska komisia, ktorá je garantom za obchodnú a hospodársku spoluprácu s krajinami Stredomoria, zodpovedá za prípravu, negociácie a uplatňovanie asociačných dohôd. Cieľom je dosiahnuť tzv. „Deep and Comprehensive Free Trade Areas (DCFTAs)“. Dňa 14. decembra

2011 Rada poverila Komisiu, aby začala dvojstranné rokovania o vytvorení rozsiahlej a komplexnej zóny voľného obchodu (DCFTA) s Egyptom, Jordánskom, Marokom a Tuniskom.

Prípravný proces o DCFTA sa inicializoval s Marokom, Tuniskom a Jordánskom v marci 2012 a s Egyptom v júni 2013. Rokovania s **Marokom** o DCFTA boli začaté v marci 2013 a s **Tuniskom** v októbri 2015.

Čo sa týka **Líbye**, negociačný mandát na otvorenie rokovaní o preferenčnej dohode bol schválený v júli 2008. Líbya súhlasila so všeobecným rámcom dohody, ktorá bude zahrňovať obchod s tovarom a službami, investície, všetky pravidlá vzťahujúce sa k obchodu a riešenie sporov.

Pre EÚ bol sektor verejného obstarávania kľúčovým ofenzívnym záujmom a značnou pridanou hodnotou budúcej dohody z dôvodu prílevu európskych investícií, možnosti zúčastňovať sa na tendroch a etablovania spoločností hlavne v sektore energetiky. V tejto súvislosti bol dôležitým aj tranzit, najmä vo vzťahu k dodávkam energií. Na základe politického vývoja v krajine sa však v strednodobom horizonte s rokovaniami o preferenčnej dohode neuvažuje.

<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/euro-mediterranean-partnership/>

KRAJINY PERZSKÉHO ZÁLIVU

GCC - Gulf Co-operation Council (Bahrajn, Kuvajt, Omán, Katar, Saudská Arábia, Spojené arabské emiráty)

GCC je regionálna organizácia, ktorá bola vytvorená v roku 1981 a pokrýva spoluprácu uvedených krajín v hospodárskej oblasti, politickej oblasti, v oblasti energetiky, bezpečnosti a vzdelávania. V oblasti obchodu bola medzi GCC krajinami vytvorená colná únia. EÚ v roku 1989 uzatvorila s krajinami tejto oblasti **Dohodu o hospodárskej spolupráci (EC-GCC Cooperation Agreement)**. Hoci rokovania stagnujú, cieľom EÚ je vytvoriť zónu voľného obchodu s krajinami GCC čo najskôr. <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/gulf-region/>

SEVERNÁ AMERIKA

USA

Rada EÚ (t.j. členské štáty) dňa 14. júna 2013 schválila negociačné smernice (mandát) pre Európsku komisiu (EK) na rokovania s USA o dohode TTIP. Uskutočnilo sa 15 kôl rokovaní (posledné v októbri 2016), po amerických prezidentských voľbách sa rokovania zastavili. Znenie negociačného mandátu, všetky pozičné dokumenty vrátane textových návrhov EÚ, ako i správy z jednotlivých kôl rokovaní sú zverejnené na stránke MH SR v časti TTIP, ako i na stránke Európskej komisie. <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ttip/>

Kanada

Rada splnomocnila Európsku komisiu (EK) na otvorenie rokovaní o CETA dňa 27. 4. 2009, formálne sa začali na summite EÚ – Kanada dňa 6. 5. 2009. Dňa 12. 9. 2011 Rada splnomocnila EK aj na otvorenie rokovaní s Kanadou o ochrane investícií v rámci dohody CETA. Rokovania boli technicky ukončené v septembri 2014, nasledovalo uverejnenie znenia dohody. EK dňa 29. 2. 2016 oznámila ukončenie právnej kontroly textu CETA, počas ktorej sa podarilo do neho zapracovať nový, moderný a vyvážený systém ochrany investícií - tzv. Investičný súdny systém (ICS).

Rada EÚ dňa 28. 10. 2016 prijala písomnou procedúrou balík dokumentov o dohode CETA s Kanadou, ktoré zahŕňajú: rozhodnutie o podpise dohody, rozhodnutie o predbežnom uplatňovaní dohody, rozhodnutie o uzavretí dohody (tzv. žiadosť o súhlas

Európskeho parlamentu s dohodou CETA). Bola tiež prijatá spoločná listina o výklade dohody CETA, ktorá je spoločným textom EÚ a Kanady a poskytuje záväzný výklad niektorých ustanovení dohody CETA. Dohoda CETA, ako i Dohoda o strategickom partnerstve medzi EÚ a Kanadou (tzv. SPA Agreement) boli podpísané na 16. summite EÚ – Kanada, ktorý sa uskutočnil 30. 10. 2016. Dohody podpísali: Jean-Claude Juncker, predseda Európskej komisie, Donald Tusk, predseda Európskej rady, Robert Fico, predseda vlády Slovenskej republiky a Justin Trudeau, predseda vlády Kanady. Dohoda CETA sa predbežne vykonáva od 21. septembra 2017 s výnimkou vybraných ustanovení kapitoly 8, kapitoly 13, článku 20.12, 27.3, 27.4, 28.7 (ods. 7), pričom pri predbežnom vykonávaní kapitol 22, 23 a 24 dohody sa musí rešpektovať rozdelenie právomocí medzi EÚ a členskými štátmi. CETA je zmiešanou úniou zmluvou, t. j. zmluvou, ktorá pokrýva oblasť spoločných právomocí EÚ a jej členských štátov. Preto je potrebné jej schválenie aj v národných parlamentoch. Ministerstvo hospodárstva SR dalo vypracovať analýzu dopadov dohody CETA na makroekonomické ukazovatele SR a na vybrané sektory ekonomiky SR, teda poľnohospodárstvo a potravinárstvo, automobilový, strojársky a elektrotechnický sektor. Analýza predpokladá mierne pozitívny vplyv dohody na slovenskú ekonomiku.

Text dohody, analýza dopadov a ďalšie dôležité informácie sú zverejnené na stránke MH SR, ako i na stránke Európskej komisie. <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ceta/>

LATINSKÁ AMERIKA

Mexiko

EÚ a Mexiko sú prepojené systémom dohôd, ktoré pokrývajú politické, hospodárske a obchodné vzťahy. Základ tvorí Dohoda o hospodárskom partnerstve, politickej koordinácii a spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a Spojenými štátmi Mexickými nazývaná aj "Globálna dohoda", ktorá nahrádza "Rámcovú dohodu o spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a Mexikom" podpísanú 26. apríla 1991. Globálna dohoda bola podpísaná 8. decembra 1997 v Bruseli a nadobudla platnosť 1. októbra 2000. Má tri piliere: politický dialóg, liberalizácia obchodu a ostatná spolupráca. Globálna dohoda udeľuje Spoločnej rade právomoc rozhodnúť o pokračovaní a prehĺbení liberalizácie obchodu s tovarom a službami. Viac informácií o Globálnej dohode nájdete na

<https://eur->

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:22000A1028\(01\):SK:HTML](https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:22000A1028(01):SK:HTML)

Liberalizácia obchodu s priemyselnými a poľnohospodárskymi výrobkami bola zakotvená v Rozhodnutí č. 2/2000 Spoločnej rady, ktoré nadobudlo platnosť 1. júla 2000. Od tohto dátumu je možné hovoriť o "Dohode o voľnom obchode medzi EÚ a Mexikom". Dohoda je asymetrická, čo znamená, že všetky priemyselné výrobky pochádzajúce z Mexika sa do EÚ môžu od 1.1.2003 dovážať bez množstevného obmedzenia s nulovou colnou sadzbou. Mexiko vynegociovalo prechodné obdobie na úplné odstránenie ciel a dovozných kvót u skupiny priemyselných výrobkov až do 1.1.2007. Citlivosť agrotrhu neumožňuje úplnú liberalizáciu, avšak v súlade s článkom 10 Dohody o voľnom obchode (tzv. review clause) obe zmluvné strany uskutočňujú revízie koncesí s cieľom indikovať priority ďalšieho zlepšenia prístupu na trh u základných poľnohospodárskych a spracovaných agrokomodít. Vo vzťahu k investíciám vláda SR začiatkom októbra 2007 súhlasila s uzatvorením Zmluvy medzi SR a Spojenými

štátni mexickými o podpore a vzájomnej ochrane investícií. NR SR dňa 31.1.2008 znenie tejto zmluvy schválila.

Väčšina krajín EÚ vrátane SR podporovala myšlienku ďalšej liberalizácie vzájomného obchodu a zároveň potrebu modernizácie dohody, keďže od uzatvorenia dohody došlo k významnému vývoju obchodnej politiky a súčasné dohody idú ďaleko nad rámec obchodného piliera Globálnej dohody EÚ – Mexiko. Táto myšlienka zaznela po prvý krát na summite EU-CELAC v januári 2013. V máji 2015 sa konal summit EU – Mexiko, na ktorom sa určili oblasti modernizácie. Hlavným cieľom oboch strán bolo uzatvoriť ambicióznú a komplexnú dohodu prehĺbením existujúcich opatrení a zároveň zahrnutím nových opatrení v oblasti služieb, investícií, sanitárnych a fyto-sanitárnych opatrení, verejného obstarávania, práv duševného vlastníctva, pravidiel pôvodu tovaru, v oblasti riešenia sporov či udržateľného rozvoja. Návrh rozhodnutia Rady o začatí rokovaní s Mexikom o modernizácii dohody bol schválený 23. mája 2016.

Po viacerých kolách rokovaní dosiahli EÚ a Mexiko 21. apríla 2018 politickú dohodu o kľúčových oblastiach modernizovanej obchodnej dohody. Podarilo sa dosiahnuť elimináciu ciel na takmer všetky produkty (citlivé agrokodity v rámci kvóty), otvorenie trhu Mexika na spracované agrovýrobky (čokoláda, syry, cestoviny).

Jedným z najväčších problémov rokovaní bolo dohodnutie pravidiel pôvodu u automobilov, keďže Mexiko je 7. najväčším producentom automobilov na svete. Podarilo sa dohodnúť štandardné pravidlá pôvodu (45 % podiel nepôvodného obsahu) a odchýlky od nich majú len dočasný charakter a nebudú prispievať k relokácii výroby z EÚ do MX. Zároveň dohodnuté pravidlá pôvodu neumožnia prístup komponentov USA do EÚ cez dohodu s Mexikom.

EÚ v rokovaníach s Mexikom tiež presadila štandardy v oblasti pracovných práv a životného prostredia, vrátane Parížskej dohody. V dohode je po prvýkrát, v porovnaní s ostatnými dohodami o voľnom obchode EÚ, zapracovaná aj kapitola o boji proti praniu špinavých peňazí, je v nej tiež explicitný odkaz na princíp predbežnej opatrnosti EÚ. Čo sa týka ochrany investícií, mechanizmus ISDS sa nahradil novým prístupom – investičným súdnym systémom (ICS). Tiež sa dosiahlo zlepšenie ochrany duševného vlastníctva a ochrana 340 zemepisných označení u potravín, vína a piva.

Medzi Mexikom a EÚ ide zatiaľ len o politickú dohodu, diskusie sa teraz zameriavajú na dokončenie technických podrobností dohody; konečný text sa očakáva koncom roka 2018 pred začatím právnej revízie textu dohody, nasledovať bude preklad do všetkých oficiálnych jazykov a predloženie návrhov rozhodnutí v Rade. Obchodný pilier bude súčasťou celkovej asociačnej dohody. Viac informácií na <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/mexico>

Obchodná dohoda medzi EÚ a Mexikom – otázky a odpovede (apríl 2018):
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/may/tradoc_156872.pdf

Čile

Základný rámec pre spoluprácu a vzťahy medzi EÚ a Čile tvorí Asociačná dohoda medzi EÚ a Čilskou republikou, ktorá bola podpísaná dňa 18. novembra 2002 v Bruseli a uplatňuje sa od 1. februára 2003. Dohoda, ktorá je považovaná za veľmi ambicióznú a inovatívnu zmluvu, pokrýva politické a obchodné vzťahy, ako aj spoluprácu v mnohých

oblastiach. Má tri piliere: politický dialóg, liberalizácia obchodu a ostatná spolupráca. Dohoda pokrýva všetky oblasti vzájomných obchodných vzťahov a umožňuje liberalizáciu obchodu s tovarom, službami, ako aj liberalizáciu investícií a kapitálových tokov, ochranu práv duševného vlastníctva vrátane efektívneho a záväzného mechanizmu riešenia sporov. Dohoda otvára nové možnosti pre trhy, a to cestou progresívnej a recipročnej eliminácie obchodných bariér. Vytvára jasné, stabilné a transparentné pravidlá pre exportérov, importérov, ako aj pre investorov. Ustanovenia dohody umožňujú, aby sa so všetkými priemyselnými výrobkami pochádzajúcimi z Čile a krajín EÚ obchodovalo bez množstevného obmedzenia s nulovou colnou sadzbou. Citlivosť agrotrohu neumožnila úplnú liberalizáciu obchodu a dohoda stanovuje postupné znižovanie colných sadzieb až po úplnú vzájomnú liberalizáciu agroobchodu od 1. januára 2013.

Asociačná dohoda medzi Čile a EÚ je jednou z najpokrokovejších a zároveň najkomplexnejších liberalizačných dohôd, ktoré uvedené strany podpísali. V dôsledku ďalšieho rozvoja vzťahov medzi EÚ a Chile sa na summite EÚ-CELAC v roku 2013 prijalo rozhodnutie preskúmať možnosti modernizácie existujúcej asociačnej dohody EÚ-Chile. Ďalším krokom bolo vytvorenie pracovnej skupiny (Sub-Group on Trade Issues), ktorá dňa 31. januára 2017 na 14. zasadnutí EÚ-Čile Asociačného výboru predložila správu sumarizujúcu vhodné oblasti modernizácie. V prípade Čile je taktiež cieľom zahrnutie nových oblastí, prehĺbenie tých starých a zároveň dosiahnutie čo najvyššej úrovne liberalizácie obchodu s tovarmi a službami. V novembri 2017 bol schválený návrh negociačného mandátu a začali sa rokovania o modernizácii. EK predložila väčšinu počiatočných návrhov textov, ktorých vzorom je dohoda s Mexikom.

Zatiaľ sa uskutočnili tri kolá negociácií, rokovania sú konštruktívne, pri väčšine oblastí prevládajú veľmi podobné postoje oboch strán. K významnému pokroku došlo v oblasti pravidiel pôvodu, technických pravidiel obchodu, verejného obstarávania, riešenia sporov, služieb, udržateľného rozvoja so zreteľom na obchod a životné prostredie, obchod a pracovné štandardy atď.). Slabý pokrok sa dosiahol v oblastiach, kde má Čile iný prístup ako EÚ. Ide hlavne o ochranu zemepisných označení, energetiku a suroviny, investičný súdny systém ICS, (keďže Čile používa klasický ISDS prístup). Ďalšie kolo by sa malo uskutočniť v októbri 2018. <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/chile/>

MERCOSUR (Brazília, Argentína, Paraguaj, Uruguaj, Venezuela)

Mercosur je spoločným trhom latinsko-amerických krajín, ktorý bol vytvorený v roku 1991 podpisom tzv. Zmluvy z Asuncionu medzi Argentínou, Brazíliou, Paraguajom a Uruguajom. V júli 2006 pristúpila k zmluve aj Venezuela, ktorá sa stala plnohodnotným členom v roku 2012, kedy bola ukončená ratifikácia prístupových zmlúv s ostatnými štátmi.

Rada splnomocnila Európsku komisiu na otvorenie rokovaní s krajinami Mercosuru (Brazília, Argentína, Uruguaj, Paraguaj, Venezuela¹) dňa 13. októbra 1999. Rokovania o dohode o voľnom obchode medzi EÚ a Mercosurom začali v apríli 2000. Uskutočnilo sa 9 kôl rokovaní, avšak kvôli nedostatočnej ponuke Mercosuru pre prístup na trh boli v roku 2004 rokovania pozastavené a opäť obnovené až v máji 2010 po Madridskom summite EÚ – Latinská Amerika. V rámci negociácií Mercosur očakáva diferencované zaobchádzanie a asymetrický prístup v obchode s tovarom a službami, výraznejšie otvorenie trhu EÚ pre

¹ Napriek tomu, že Venezuela je členskou krajinou Mercosuru, nezúčastňuje sa rokovaní a rovnako neparticipovala ani na výmene ponúk v máji 2016.

poľnohospodárske a spracované výrobky a zároveň obmedzenie dotácií na poľnohospodárske výrobky dovážané z EÚ. EÚ má naopak záujem o otvorenie juhoamerických trhov pre svoj priemyselný tovar a pre sektor služieb (najmä finančné a telekomunikačné), vytvorenie transparentnejších podmienok v oblasti investícií a verejného obstarávania, zjednotenie a zjednotenie pravidiel dovozu.

Výmena návrhov pre uľahčenie prístupu na trh prebehla v októbri 2015. Išlo o konštruktívne stretnutie, na ktorom sa však nepodarilo dospieť k zhode o rozsahu pokrytia dohody. EK požaduje, aby sa colná ponuka Mercosuru pohybovala na úrovni najmenej 89 %.

Od začatia rokovaní do júla 2018 sa uskutočnilo 33. negociačných kôl. Rokovania sú venované revízii negociačných textov a možnostiam zlepšenia podmienok prístupu na trh. Citlivá je hlavne otázka obchodu s poľnohospodárskymi produktmi a preto sa rokuje aj o ponuke objemov kôl pre tieto výrobky. Vo všeobecnosti Mercosur zaujal konštruktívnejšiu pozíciu ako v minulosti a v rokovaní je zaangažovaný. EK považuje dohodu s Mercosurom za prioritu, cieľom bolo ukončiť dohodu na politickej úrovni do konca roka 2017, čo sa však nepodarilo.

Podľa EK je dohoda stále možná. Podarilo sa uzatvoriť kapitoly SMEs a služby, k dosiahnutiu dohody sú však potrebné kľúčové 4 oblasti: liberalizácia automobilov a súčiastok a súvisiace pravidlá pôvodu, zemepisné označenia, vyvážený výsledok v agri pri ofenzívnych a defenzívnych záujmoch a námorné služby.

Mercosur na rozdiel od Mexika požaduje veľmi reštriktívne RoO. Priemysel EÚ už EK indikoval, že menej ako 40 % nepôvodného obsahu je preň nepoužiteľné riešenie. Cieľom zostáva dohodnutie hranice 45 %. Brazília je najväčšou krajinou Mercosuru a kľúčovým hráčom, je najofenzívnejšia pri agri a najdefenzívnejšia pri automobiloch zo všetkých členov Mercosuru.

Na základe doterajšieho vývoja rokovaní je zrejmé, že **uzavretie dohody o voľnom obchode s Mercosurom si bude vyžadovať politickú vôľu** a ochotu oboch strán pristúpiť na kompromisy. <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/mercosur/>

Andské spoločenstvo národov (Bolívia, Kolumbia, Ekvádor, Peru)

Od 80-tych rokov, vychádzajúc zo záverov Európskej rady (Madrid, 1995) EÚ stanovila komplexný inštitucionálny rámec pre svoje vzťahy s Andským spoločenstvom a poskytla mu také isté zaobchádzanie ako ostatným regionálnym blokom Latinskej Ameriky. Andský región bol prvým regiónom v Latinskej Amerike, s ktorým EÚ uzatvorila regionálne dohody o spolupráci, pričom prvá dohoda bola uzatvorená v roku 1983. Súčasnú právnu základňu kooperačných vzťahov EÚ s jednotlivými andskými krajinami a Andským spoločenstvom ako celkom predstavuje druhá regionálna rámcová dohoda. Bola podpísaná v roku 1993 a nadobudla platnosť v r. 1998. Táto rámcová dohoda pokrýva oblasti spolupráce a zavádza kontrolné mechanizmy, ktoré sú v pôsobnosti Spoločného výboru.

Dohoda o politickom dialógu a spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi a Andským spoločenstvom a jeho členskými štátmi bola podpísaná 15. decembra 2003 v Ríme. Táto dohoda rozširuje rozsah politického dialógu medzi dvoma regiónmi a pokrýva okrem iného predchádzanie konfliktov, transparentnú vládnú moc, migráciu a boj proti terorizmu.

Rokovania medzi EÚ a Andským spoločenstvom národov o medziregionálnej dohode o pridružení vrátane politického dialógu, spolupráce a obchodu sa nakoniec začali v júni 2007 po tom, ako Rada v apríli toho istého roka udelila splnomocnenie na tieto rokovania. Bolívia

zaujala k novému formátu veľmi negatívny postoj a neprejavila žiadny záujem zúčastniť sa rokovaní. Nové rokovania o mnohostrannej dohode o obchode sa preto začali v januári 2009 medzi EÚ a Kolumbiou, Ekvádorom a Peru. Ekvádor sa po štyroch kolách prestal zúčastňovať rozhovorov a rokovania preto pokračovali iba s Peru a Kolumbiou. Rokovania sa úspešne ukončili v marci 2010 a po fáze právneho preskúmania bolo znenie dohody o obchode podpísané s Kolumbiou a Peru v júni 2012. Dohoda s Peru sa uplatňuje od 1. marca 2013 a s Kolumbiou od 1. augusta 2013.

Rokovania s Ekvádorom o pristúpení k Dohode o obchode medzi EÚ a krajinami Andského spoločenstva národov (Kolumbia, Peru) boli ukončené až v júli 2014. Na základe týchto rokovaní bol parafovaný protokol o pristúpení Ekvádoru k uvedenej dohode. Protokol o pristúpení Ekvádoru bol podpísaný 11. novembra 2016, následne schválený Európskym parlamentom dňa 14. decembra 2016 a predbežne sa uplatňoval od januára 2017. Prvé stretnutie Obchodného výboru s Ekvádorom sa uskutočnilo 24. novembra 2017 v Lime (Peru).

<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

Stredoamerická skupina krajín (Kostarika, Salvador, Guatemala, Honduras, Nikaragua a Panama)

Stredoamerická integrácia sa datuje od roku 1951, keď bola založená Organizácia stredoamerických štátov (ODECA). Nasledovalo vytvorenie stredoamerického spoločného trhu s množstvom obmedzení, pričom snahou je vytvorenie funkčnej colnej únie. Dohoda o politickom dialógu a spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi a Stredoamerickými štátmi bola podpísaná dňa 15. decembra 2003 v Ríme. Nahrádza existujúcu rámcovú dohodu o spolupráci a rozširuje rozsah politického dialógu².

Viedenský summit hláv štátov v roku 2006 rozhodol o otvorení rokovaní vo vzťahu k asociačnej dohode vrátane vytvorenia zóny voľného obchodu medzi EÚ a krajinami Strednej Ameriky. V nadväznosti na to členské štáty EÚ v apríli 2007 formálne prijali rokovacie smernice pre asociačné dohody s krajinami Andského spoločenstva národov a Stredoamerickou skupinou krajín. Asociačná dohoda medzi EÚ a krajinami strednej Ameriky bola schválená Európskym parlamentom v decembri 2012. Obchodné ustanovenia dohody sa uplatňujú voči všetkým krajinám. Od 1. augusta 2013 sa uplatňujú voči Hondurasu, Nikarague a Paname, od 1. októbra 2013 voči Kostarike a Salvadoru a od 1. decembra 2013 aj voči Guatemale.

Z hľadiska obsahu má asociačná dohoda tri základné piliere: politický dialóg, spolupráca a obchod. V tejto dohode ide o dôležité posilnenie vzťahov medzi EÚ a Strednou Amerikou, hlavne čo sa týka dosiahnutia najvyššej možnej úrovne liberalizácie vrátane hlbšej liberalizácie služieb a investícií.

V súvislosti s dočasným uplatňovaním obchodnej časti Dohody o pridružení medzi EÚ a Strednou Amerikou sa v júni 2018 v Bruseli konalo štvrté zasadnutie Výboru pre pridruženie EÚ a Strednej Ameriky (CA). Predchádzajúce zasadnutie bolo v Hondurase v júni 2016. Prebehli technické rokovania o prístupe na trh, clách a pravidlách pôvodu, SPS, TBT a právach duševného vlastníctva), o verejnom obstarávaní, o obchode a trvalo udržateľnom rozvoji.

Obchodné toky medzi zmluvnými stranami naďalej rástli napriek menej priaznivému globálnemu hospodárskemu prostrediu, čo odráža zvýšený prístup na trh a predvídateľnejší

² *Poznámka:* V rámci stredoamerického regiónu bola v decembri 2003 podpísaná dohoda o voľnom obchode s USA (CAFTA). Dohoda CAFTA vytvára pre najchudobnejšie krajiny Strednej Ameriky priestor na hospodársky rast a poskytuje ďalšie obchodné a investičné príležitosti obidvom stranám. Ide o Kostariku, Salvador, Guatemalu, Nikaragu, Honduras a Dominikánsku republiku.

obchodný a investičný vzťah vytvorený dohodou. Zaznamenalo sa však malé využívanie určitých colných kvót na poľnohospodárske výrobky. Podľa EÚ miera využitia preferencií exportéromi z CA do EÚ je v priemere viac ako 90 %.

Do septembra 2018 Dohodu ratifikovalo 24 členských štátov EÚ (zostáva Rakúsko, Belgicko, Grécko a Spojené kráľovstvo). <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/central-america>

ÁZIA

Európska únia má záujem na rozvoji hospodárskej spolupráce s krajinami juhovýchodnej Ázie združenými v skupine **ASEAN**. Ide o Indonéziu, Malajziu, Filipíny, Singapúr, Thajsko, Brunejský sultanát, Vietnam, Laos, Barmu a Kambodžu.

Po neúspešných rokovaníach o dohode o voľnom obchode medzi EÚ a ASEAN na regionálnej úrovni bola v r. 2009 Radou EÚ schválená koncepcia bilaterálnych dohôd o voľnom obchode s jednotlivými krajinami ASEAN. Bilaterálne rokovania boli zahájené so Singapurom a Malajziou v roku 2010, Vietnamom v júni 2012, Thajskom v marci 2013, Filipínami v decembri 2015 a Indonéziou v júli 2016.

Rokovania medzi EÚ a **Singapurom** o dohode o voľnom obchode (FTA) boli ukončené v októbri 2014. Európska komisia po rozsudku Súdneho dvora Európskej únie zo 16. mája 2017 rozdelila pôvodnú FTA na samostatnú obchodnú dohodu („EU only agreement“ - podpis a schválenie dohody iba na úrovni EÚ) a dohodu o ochrane investícií („zmiešaná dohoda“ - podlieha aj ratifikácii národnými parlamentmi). Do konca roka 2018 sa očakáva schválenie obchodnej dohody Radou ministrov. Následne bude ratifikovaná Európskym parlamentom.

V decembri 2015 boli zavŕšené rokovania o FTA s **Vietnamom**. Predloženie návrhu textu dohody Rade ministrov a Európskemu parlamentu na schválenie bolo Komisiou pozastavené do rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o kompetenciách podpísania a ratifikovania dohody EÚ-Singapur FTA, ktoré bude ako precedens použité aj pri FTA s Vietnamom.

V roku 2016 sa uskutočnili prvé kolá rokovaní o FTA s **Filipínami a Indonéziou**. EÚ sa bude snažiť o čo najvyšší stupeň liberalizácie colných sadzieb a čo najvyššiu možnú úroveň ochrany a právnej istoty pre investorov a ich investície. S **Malajziou a Thajskom** sú v súčasnosti prerušené, resp. pozastavené rokovania o budúcich FTA.

Viaceré krajiny ASEAN stále zachovávajú vysokú úroveň ochrany určitých sektorov, napr. na automobilový priemysel, víno a liehoviny. Kľúčovou oblasťou záujmu EÚ v budúcich dohodách s týmito krajinami zostávajú tieto sektory, ale aj možnosti liberalizácie sektoru služieb, ktorý je vo viacerých krajinách ASEAN neúmerne chránený.

Krajiny integračného zoskupenia ASEAN sú aj členmi neformálneho procesu dialógu medzi Áziou a Európou – ASEM. Členmi ASEM sú (okrem zoskupenia ASEAN) napr. aj Čína, Japonsko, Kórejská republika, ako i EÚ.

<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/asean>

Južná Kórea

Politicko-hospodárske vzťahy medzi EÚ a **Južnou Kóreou** vychádzali z Rámcovej dohody o obchode a spolupráci, ktorá nadobudla platnosť 1. apríla 2001, novelizovaná bola v roku 2011, nie je to však preferenčná dohoda, ale predovšetkým dohoda politická.

Dňa 23. apríla 2007 Rada splnomocnila Európsku komisiu na začatie rokovaní o dohode o voľnom obchode s Južnou Kóreou. Komisia podala návrh na začatie takýchto rokovaní 6. decembra 2006, vychádzajúc zo stratégie „Global Europe, Competing in the World“, v ktorej bola Južná Kórea označená za prioritného partnera pre budúce dohody o voľnom obchode. Už v októbri 2008 bola uverejnená štúdia Trade Sustainability Impact Assessment o dosahoch FTA medzi EÚ a Južnou Kóreou, ktorá sa v máji 2010 doplnila o štúdiu o hospodárskych dopadoch, ktorá obsahuje rozšírenú analýzu.

Negociačný proces s Južnou Kóreou bol ukončený a dňa 15. októbra 2009 sa medzi zástupcami Európskej komisie a Južnej Kórey uskutočnila technická paraafa dohody o voľnom obchode. Dohoda sa predbežne uplatňuje od 1. júla 2011. Jej ustanovenia zlepšujú predovšetkým prístup na kórejský trh elimináciou existujúcich tarifných a netarifných prekážok obchodu. Dohodou o voľnom obchode medzi EÚ a Južnou Kóreou sa dosiahol konečný balík koncesí, ktorý predstavuje ambiciózný výsledok najmä v oblasti netarifných prekážok obchodu, služieb, pravidiel obchodu a subvencií, ako i vo všeobecnom znížení ciel.

Dohoda o voľnom obchode medzi EÚ a jej členskými štátmi na jednej strane a Kórejskou republikou na strane druhej nadobudla platnosť 13. decembra 2015. Kompletný text vo všetkých jazykoch EÚ je dostupný na:

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2011.127.01.0001.01.SLK#L_2011127SK.01000601

Dvojstranná ochranná doložka

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:145:0019:0027:SK:PDF>

Oznámenie o dátume predbežného vykonávania

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:168:0001:0001:EN:PDF>

Japonsko

Japonsko je z hľadiska HDP tretie najväčšie svetové hospodárstvo mimo EÚ. Je to siedmy najväčší obchodný partner EÚ. A predstavuje významný trh pre vývozcov, poskytovateľov služieb a investorov z EÚ.

Negociačný mandát, na základe ktorého sú zástupcovia Európskej komisie poverení rokovať v mene všetkých členských štátov EÚ s Japonskom (JP), bol prijatý dňa 29. novembra 2012. Rokovania s JP stranou o dohode o voľnom obchode boli oficiálne otvorené 25. marca 2013 a boli ukončené dňa 8. decembra 2017. Dohoda bola podpísaná na samite EÚ – Japonsko dňa 17. júla 2018. Do platnosti by mala vstúpiť začiatkom roka 2019 po súhlase Európskeho parlamentu.

EÚ a JP sú globálni partneri vyznávajúci spoločné hodnoty, a preto bolo potrebné toto partnerstvo posilniť a dať mu strategický význam pri riešení globálnych výziev, ako aj bilaterálnych otázok. Jedným z nástrojov na posilnenie partnerstva medzi EÚ a JP bolo otvorenie rokovaní o Dohode o hospodárskom partnerstve (DHP). Bilaterálne obchodné a investičné vzťahy medzi EÚ a JP nenaplnili svoj potenciál. Hlavným dôvodom bola kombinácia tarifných a netarifných opatrení, pričom práve netarifné prekážky (NTBs) predstavujú pre vývozcov a investorov z EÚ najväčší problém, aj v podobe zvýšených administratívnych nákladov.

V spolupráci s priemyslom EÚ bol vyšpecifikovaný zoznam NTBs uplatňovaných JP stranou, ktoré sa týkajú 10 výrobných sektorov – automobilový sektor, chemikálie, elektronika,

bezpečnosť potravín, organické potraviny, spracované agrovýrobky, alkoholické nápoje, medicínske zariadenia, farmaceutiká, textil a obuv a stavebné materiály. JP prisľúbilo, že bude na odstraňovaní NTBs naďalej pracovať a vytvorilo „vládne revitalizačné oddelenie“ (Government Revitalisation Unit), ktoré spracovalo plán odstraňovania NTBs (tzv. „road-map“). V tejto oblasti sa dosiahol významný úspech, bolo dosiahnuté odstránenie určitých technických a regulačných obchodných prekážok obchodu s tovarom (najmä v automobilovom priemysle).

DHP nezahŕňa normy ochrany investícií ani riešenia sporov v oblasti ochrany investícií, pretože rokovania o týchto otázkach nebolo možné ukončiť v čase uzavretia rokovaní o DHP.

Viac informácií je možné nájsť na stránke Európskej komisie:

<http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/eu-japan-economic-partnership-agreement/>

Rozhodnutie Rady o podpise dohody a text dohody vo všetkých jazykoch EÚ sú dostupné na:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1536224001272&uri=CELEX:32018D0966>

Rozhodnutie Rady o uzatvorení dohody a text dohody vo všetkých jazykoch EÚ sú dostupné na:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1536222584932&uri=CONSIL:ST_7964_2018_INIT

India

Dohoda o spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a **Indickou republikou** bola podpísaná 20.12.1993 (uplatňuje sa od r. 1994) a je zameraná na prehĺbenie partnerstva a rozvoj dvojstrannej spolupráce. Ide o širokú nepreferenčnú dohodu tretej generácie, ktorá pokrýva také oblasti ako obchod, hospodársku spoluprácu, životné prostredie, poľnohospodárstvo, cestovný ruch, normy, práva duševného vlastníctva atď. Cieľom dohody je prostredníctvom dialógu a partnerstva posilniť rôzne aspekty spolupráce medzi EÚ a Indiou s cieľom dosiahnuť užší vzťah na vyššej úrovni. V platnosti sú aj ďalšie dohody: Dohoda o cukrovej trstine, Dohoda o vede a technológii a Dohoda o spolupráci v colnej oblasti.

Členské štáty EÚ v apríli 2007 prijali negociačnú smernicu na otvorenie rokovaní o dohode voľnom obchode s Indiou. Z hľadiska obsahu má byť budúca dohoda zameraná na konkurencieschopnosť a mala by pokrývať obchod s tovarom a službami, investície, technickú normalizáciu, SPS-opatrenia, práva duševného vlastníctva vrátane geografických označení pôvodu (GIs), colnú spoluprácu, verejné obstarávanie, riešenie sporov, ako aj ostatné oblasti hospodárskej spolupráce. Pozitívny posun sa predbežne podarilo dosiahnuť v oblasti rozsahu komodít podliehajúcich liberalizácii, pričom takmer 90% obchodu by malo byť liberalizovaného v priebehu 7 rokov od podpisu dohody. Politický prielom v rokovaní však nenastal a rozhovory medzi negociačnými partnermi stagnujú. Hoci India uskutočnila niektoré reformy, prístup na indický trh je stále veľmi obmedzený. Indické colné sadzby sú najvyššie spomedzi rozvojových krajín a priemerné colné zaťaženie dosahuje úroveň 15,7% (v EÚ je to 4,1; v USA 3,9; a napr. v Číne 8,9%), pričom vo WTO má viazaných len 69% položiek colného sadzobníka. Napriek nevýraznému pokroku v rokovaní s EÚ však India podporuje uzatváranie dohôd o voľnom obchode a považuje ich za vhodnú alternatívu multilaterálnej liberalizácie obchodu. <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/india>

Austrália a Nový Zéland

Austrália a Nový Zéland už dlhšiu dobu prejavovali záujem o otvorenie rokovaní o preferenčnej dohode o voľnom obchode s EÚ.

Doterajší rámec vzťahov medzi EÚ a Austrálskym zväzom tvorí nepreferenčná bilaterálna dohoda „EU - AU Partnership Framework“, ktorá bola uzatvorená v roku 2008 a aktualizovaná v októbri 2009. Vzťahy medzi EÚ a Novozélandským kráľovstvom sú upravené nepreferenčnou bilaterálnou dohodou „Partnership Agreement on Relations and Cooperation“. V júli 2014 sa podarilo zaviesť rokovania aj o obchodnej časti tejto dohody. Okrem spolupráce vo WTO sú obidve dohody prioritne zameraná na elimináciu technických prekážok obchodu s cieľom znížiť náklady pri testovaní a certifikácii výrobkov dovážaných a vyvázaných z Austrálie a Nového Zélandu do EÚ. V rámci obchodných aspektov ide o dialóg a posilnenie spolupráce vo všetkých oblastiach spoločného záujmu súvisiacich s obchodom a investíciami a výmenu informácií o hospodárskych politikách oboch strán. Ustanovenia týchto dohôd však vylučujú riešenie problematiky týkajúcej sa tarifnej liberalizácie obchodu a preferenčného prístupu na trh. Tieto možnosti sú zakotvené len v rámci príslušných dohôd o voľnom obchode.

EÚ od roku 2016 pristúpila k novej obchodnej stratégii (New trade and investment strategy for the European Union) s názvom „Obchod pre všetkých: smerom k zodpovednejšej obchodnej a investičnej politike“. Jedným zo zámerov prijatej obchodnej stratégie je aj posilnenie vzťahov s Austráliou a Novým Zélandom prostredníctvom budúcich preferenčných dohôd o voľnom obchode.

Na jar roku 2017, vo vzťahu k Austrálii a Novému Zélandu, bol distribuovaný rámcový dokument (scoping paper), ktorý obsahuje pomerne detailné informácie o ambíciách, ktoré sú strany pripravené dosiahnuť. Cieľom dokumentov je získať záruky od partnerov, že druhá strana je ochotná rokovať a dosiahnuť potrebnú úroveň očakávaných ambícií.

Negociačné mandáty na otvorenie rokovaní boli zverejnené dňa 25. júna 2018. Prvé kolá rokovaní sa uskutočnili v dňoch od 2. do 6. júla 2018 s Austráliou a v dňoch od 16. do 20. júla 2018 s Novým Zélandom v Bruseli.

Austrália: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/australia/>

Nový Zéland: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/new-zealand/>